

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2024
ve LİSTEDE KONYA'NIN YERİ
BURÇİN KABAKCI

TÜRKİYE'NİN

BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Temmuz, 2025
www.kto.org.tr

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2024

İÇİNDEKİLER

Başlık	Sayfa
1. GİRİŞ	1
2. RAKAMLARLA TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU	3
3. TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN KONYA FİRMALARI.....	13
4. KAYNAKÇA	13

1. GİRİŞ

İstanbul Sanayi Odası tarafından bu yıl 57’incisi hazırlanan Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesi 2024 yılı verileri açıklanmıştır. İSO 500’de üretimden satışlar, 2024 yılında 6 trilyon 374 milyar liradan 8 trilyon 688 milyar liraya çıkmıştır. Bir önceki yıl üretimden satışların büyüme hızı yüzde 42,1 iken, 2024 yılında yüzde 36,3’e gerilemiştir. Bu gerilemenin sebeplerine bakıldığı zaman, yavaşlayan küresel talep ile yurtdışında uygulanmaya devam eden sıkı para politikası büyümedeki ivme kaybının temel belirleyeni olmuştur. Üretimden satışlardaki reel değişimlerine baktığımız zaman, 2024 yılının verileri yılsonu tüketici enflasyonundan arındırıldığında üretimden satışların reel olarak 2023 yılına göre yüzde 3,4 oranında gerilediği görülmektedir.

İSO 500 ihracat rakamlarına bakıldığı zaman bir önceki yıla göre yüzde 1,5 artarak 95,1 milyar dolardan 96,6 milyar dolara yükselmiştir. İSO 500’ün 2024 yılında Türkiye’nin toplam sanayi ihracatı içindeki ağırlığını koruduğu görülmektedir. İSO 500’de faaliyet kârı 2024 yılında yüzde 31,6 oranında azalarak 937 milyar TL’den 641 milyar TL’ye gerilemiştir.

2024 yılında üretimden satışlara göre en yüksek paya sahip olan sektör bir önceki yıla göre 1,8 puan azalarak yüzde 20,7 payı ile “ana metaller ve makine imalatı” olmuştur. İkinci sırada bir önceki yıla göre 1,3 puan azalarak yüzde 18,4 payı ile “kimyasal ürünler, plastik ve kauçuk ürünleri” yer alırken bu sektörü yüzde 17,6’lık payı ile “kara, deniz taşıtları ve yan sanayii” takip etmiştir.

Listenin ilk sırasındaki isim yine değişmemiş ve 651 milyar TL’lik üretimden satış rakamı ile TÜPRAŞ olmuştur. 2023 yılında İSO 500’ün üretimden satışlarının yüzde 7,5’ini gerçekleştiren TÜPRAŞ, 2024 yılında da bu oranı korumuştur. İkinci sırada 356 milyar lira ile “Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.”, üçüncü sırada da 201,6 milyar lira ile “Star Rafineri A.Ş.” yer almıştır. Her iki kuruluşun da geçen seneki sıralarını korumuş oldukları dikkat çekmektedir.

Buna karşılık 2024’te İSO 500’ün ilk 10’unda yer alan şirketlerde 2023 yılına göre iki değişiklik oldu. Geçen yıl ilk 10’da yer almayan İskenderun Demir Çelik ve Hyundai Motor Türkiye Otomotiv ilk 10’a yükselme başarısını gösterdi.

İSO 500 verileri özet olarak şu şekildedir:

Tablo.1 Türkiye’nin İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Listesinde Yer Alan İlk 10 Firma

Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda/Kamu	Üretimden Satışlar Net (TL)
2024	2023			
1	1	TÜPRAŞ–Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	Kocaeli	651.642.671.671
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	İstanbul	355.965.482.773
3	3	Star Rafineri A.Ş.	Ege Bölgesi Sanayi Odası	201.649.898.936
4	5	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	Sakarya	168.993.344.898
5	4	İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş.	İstanbul	166.585.257.103
6	6	Oyak Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	İstanbul	159.369.763.588
7	7	Arçelik A.Ş.	İstanbul	133.336.266.536
8	12	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.		109.987.451.957
9	10	Ereğli Demir ve Çelik A.Ş.	İstanbul	103.693.627.463
10	13	Hyundai Motor Türkiye Otomotiv A.Ş.	Kocaeli	103.045.629.000

Kaynak: www.iso500.org.tr

Listede yer alan ilk 10 firmanın 2023 yılındaki sıralamaları incelendiğinde, ilk üç sırada yer alan firmaların yerini koruduğu görülmektedir. Geçen sene listenin ilk 10’unda yer almayan İskenderun Demir ve Çelik’in 8, Hyundai Motorun ise 10. sıradan listeye girdiği görülmektedir.

İSO 500’ü oluşturan firmaların üretimden satışları 50’lik gruplar halinde değerlendirildiğinde, ilk 10 kuruluşun İSO 500’deki ağırlığının yüzde 25’e yakın olduğu görülmektedir. İlk 50 kuruluşun uzun yıllardır yüzde 50 bandında seyreden ağırlığı ise 2024 yılında da sürmektedir. Bu durum ölçek ekonomisinin önemini ortaya koymaktadır.

İSO tarafından oluşturulan 10’lu sektör gruplandırılmasına bakıldığı zaman 2024’te üretimden satışlara göre en yüksek paya sahip olan sektör yüzde 20,7 ile “ana metaller ve makine imalatı sanayii” olmuştur. İkinci sırada yüzde 18,4 ile “kimyasal ürünler, plastik ve kauçuk ürünleri” yer alırken bu sektörün payının geçen seneye göre 1,3 puan altında gerilediği görülmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 17,6 ile “kara, deniz taşıtları ve yan sanayii” yer almaktadır.

2. RAKAMLARLA TÜRKİYE’NİN İLK 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2024

2024 yılında İSO 500’de bir önceki yıla göre en fazla yükselen firmalara bakıldığında ilk sırada 304 sıra yükseliş yaşayan Yavuz Gıda San. ve Tic. A.Ş. firmasının yer aldığı görülmektedir. Bu firmayı, 201 sıra yükselişle Mioro Hediyeelik Eşya San. ve Tic. A.Ş. ve 174 sıra yükselişle Gemlik Gübre Sanayii A.Ş. firmaları izlemiştir.

Tablo. 2 İlk 500’de En Fazla Yükselen İlk 10 Firma

2024	2023	Kuruluşlar	Değişim
196	500	Yavuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	304
291	492	Mioro Hediyeelik Eşya San. ve Tic. A.Ş.	201
256	430	Gemlik Gübre Sanayii A.Ş.	174
225	399	Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş.	174
274	439	As Ofis Damızlık Yumurta Yem Gıda San. ve Tic. A.Ş.	165
303	461	Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.	158
262	388	Vergo Enerji Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	126
300	425	İlhan Demir Çelik ve Boru Profil Endüstrisi A.Ş.	125
174	295	Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	121
275	389	Kipaş Kağıt Sanayi İşletmeleri A.Ş.	114

Kaynak: www.iso500.org.tr

2023 yılında İSO İkinci 500’de yer alan 33 firma, 2024 yılında İSO 500 listesine yükselmiştir. Listenin ilk sırasında 2023 İSO İkinci 500’de 101. sırada yer alan Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2024 İSO 500’e 160. sıradan girmiştir. 2023 İkinci 500’de 33. sırada yer alan Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş 2024 İSO 500’de 341. sırada, 2023 İSO İkinci 500’de 151. sırada yer alan Staret Entegre Gıda San. ve Tic. A.Ş. İSO 500’de 364. sırada yer almaktadır.

Tablo 3. İSO İkinci 500’den İlk 500’e Yükselen Firmalar

2024	2023*	Kuruluşlar
160	101	Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.
341	33	Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.
364	151	Staret Entegre Gıda San. ve Tic. A.Ş.
390	10	Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.
409	47	Erçal Fındık Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
410	82	Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. A.Ş.
417	49	Antepsan Kuruyemiş Gıda San. ve Tic. A.Ş.

418	39	Park Cam San. ve Tic. A.Ş.
420	30	Ahmet Ak Gıda ve Tüketim Maddeleri Sanayi ve Pazarlama Ltd. Şti.
427	70	Oğuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.
434	16	Seluz Kimya Kozmetik Tic. ve San. A.Ş.
436	17	Beşler Et Gıda San. ve Tic. A.Ş.
442	6	Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.
444	50	S.S. Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
447	167	Nurol Makina ve Sanayi A.Ş.
453	127	Agromey Gıda ve Yem San. Tic. A.Ş.
456	90	Mey Alkollü İçkiler San. ve Tic. A.Ş.
464	198	Demirer Kablo Tesisleri San. ve Tic. A.Ş.
467	23	Baylan Ölçü Aletleri San. ve Tic. A.Ş.
469	51	Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. ve İth. A.Ş.
471	44	TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler Üretim San. ve Tic. A.Ş.
476	28	Eлтаş Transformatör San. ve Tic. A.Ş.
477	201	Defaş Madencilik San. ve Tic. A.Ş.
478	88	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.
479	20	Coreal Alüminyum Kablo San. Tic. A.Ş.
480	103	ViG Metal San. ve Tic. A.Ş.
484	25	Europen Endüstri İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
485	59	Pier Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş.
486	95	Ak-Pres Metal Yedek Parça Makine San. ve Tic. A.Ş.
488	5	Dioki Petrokimya Sanayi A.Ş.
495	123	Yemkhane Yiyecek ve İçecek Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.
497	27	RTM Tarım Kimya San. ve Tic. A.Ş.
500	9	Palmiye Dokuma İplik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.

Kaynak: www.iso500.org.tr *İSO İkinci 500 Listesindeki Yeri

2024 yılında İSO 500 listesine 65 adet yeni firma girmiş ancak 13 tanesi isminin açıklanmasına izin vermemiştir. Bu firmaların ilk sırasında listenin 61. sırasında yer alan Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Tic. A.Ş. yer alırken, ikinci sırada isminin açıklanmasını istemeyen bir firma yer almaktadır.

Tablo 4. Listeye Yeni Giren Firmalar

Sıra	Kuruluşlar
61	Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Ticaret A.Ş
113	Aleks Metal Rafineri A.Ş.
142	Siro Silk Road Temiz Enerji Depolama Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş.
160	Afşin Elbistan Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.
180	Eryem San. ve Tic. A.Ş.
185	Çelikler Taahhüt İnşaat ve Sanayi A.Ş.
279	Karsan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
329	Alfa Solar Enerji San. ve Tic. A.Ş.
341	Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.
353	Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası T.A.Ş.
364	Staret Entegre Gıda San. ve Tic. A.Ş.
390	Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.
392	Limak Doğu Anadolu Çimento San. ve Tic. A.Ş.
401	Vaden Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
409	Erçal Fındık Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
410	Meltem Kimya ve Tekstil San. İth. İhr. ve Tic. A.Ş.
417	Antepsan Kuruyemiş Gıda San. ve Tic. A.Ş.
418	Park Cam San. ve Tic. A.Ş.
420	Ahmet Ak Gıda ve Tüketim Maddeleri Sanayi ve Pazarlama Ltd. Şti.
427	Oğuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.
428	Ferpa Çimento A.Ş.
429	Gülçiçek Kimya ve Uçan Yağlar San. ve Tic. A.Ş.
430	Salcomp Turkey Teknoloji San. ve Tic. A.Ş.
434	Seluz Kimya Kozmetik Tic. ve San. A.Ş.
435	Sunrise Foods International Tarım Ürünleri Ticaret A.Ş.
436	Beşler Et Gıda San. ve Tic. A.Ş.
442	Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.
444	S.S. Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
446	Demir Export A.Ş.

447	Nurol Makina ve Sanayi A.Ş.
453	Agromey Gıda ve Yem San. Tic. A.Ş.
456	Mey Alkollü İçkiler San. ve Tic. A.Ş.
464	Demirer Kablo Tesisleri San. ve Tic. A.Ş.
465	Alves Kablo San. ve Tic. A.Ş.
466	Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.
467	Baylan Ölçü Aletleri San. ve Tic. A.Ş.
469	Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. ve İth. A.Ş.
471	TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler Üretim San. ve Tic. A.Ş.
474	Gemciler Güven Metal San. ve Tic. A.Ş.
476	Eltaş Transformatör San. ve Tic. A.Ş.
477	Defaş Madencilik San. ve Tic. A.Ş.
478	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.
479	Coreal Alüminyum Kablo San. Tic. A.Ş.
480	VİG Metal San. ve Tic. A.Ş.
484	Europen Endüstri İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
485	Pier Agro Gıda San. ve Tic. A.Ş.
486	Ak-Pres Metal Yedek Parça Makine San. ve Tic. A.Ş.
488	Dioki Petrokimya Sanayi A.Ş.
495	Yemekhane Yiyecek ve İçecek Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.
497	RTM Tarım Kimya San. ve Tic. A.Ş.
499	İskur Tekstil Enerji Tic. ve San. A.Ş.
500	Palmiye Dokuma İplik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.

Kaynak: www.iso500.org.tr

İSO 500 2023’de net satışlarda yer alan ilk üç kuruluşa bakıldığında 2023 yılında da 1. sırada yer alan TÜPRAŞ’ın ve 2. sırada yer alan Ford Otomotiv’in yerini koruduğu, 3. sırada yer alan İstanbul Altın Rafinerisi’nin 5. sıraya gerileyerek yerini EÜAŞ Elektrik’e bıraktığı görülmektedir. 2024 yılının net satışlardaki ilk 10 kuruluşuna bakıldığında da bir önceki yılki listede yer alan Nadir Metal Rafineri’nin yerine Hyundai Motor Türkiye Otomotiv A.Ş. ‘nin geldiği görülmektedir.

Tablo 5. Net Satışlarda İlk 10 Kuruluş

2024	2023	Kuruluş	Net Satışlar
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	688.974.856.681
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	425.712.968.027
13	15	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş.	317.638.604.728
3	3	Star Rafineri A.Ş.	234.334.227.766
5	4	İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş.	229.706.950.343
7	7	Arçelik A.Ş.	177.829.071.212
6	6	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	175.482.580.775
4	5	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	170.794.454.447
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	147.855.467.876
10	13	Hyundai Motor Türkiye Otomotiv A.Ş.	127.511.059.410

Kaynak: www.iso500.org.tr

Brüt Katma Değerlerine göre İSO 2024 listesinin ilk üç firmasına baktığımızda 2023 yılında listenin ilk sırasında yer alan TÜPRAŞ- Türkiye Petrol Rafineri’nin yerini koruduğu, ikinci ve üçüncü sırada yer alan Star Rafineri ile Ford Otomotiv’in yerlerini Philip Morris Tütün Mamulleri ve JTI Tütün Ürünleri’ne bıraktığı görülmektedir. Brüt Katma Değerlerine göre ilk 3 firma bir önceki yıla göre kıyaslandığında, TÜPRAŞ’ın yüzde 56 arttığı, Philip Morris’in Star Rafineri’ye göre yüzde 170 arttığı görülmektedir. Listenin 3. sırasında yer alan JTI Tütün’ün ise Ford Otomotiv’e göre yüzde 81 artış gösterdiği görülmektedir. 2023 yılında listenin ilk 10’unda yer alan TOFAŞ Türk Otomobilleri, Türkiye Şişe Cam ve Anadolu Efes Biracılık’ın yerini Philip Morris, Ereğli Demir ve Çelik ve EÜAŞ Elektrik Üretim’e bıraktığı görülmektedir.

Tablo 6. Brüt Katma Değere Göre İlk 10 Kuruluş

2024	2023	Kuruluş	Brüt Katma Değer
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	233.599.431.976
42	51	Philip Morris Tütün Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.	215.971.569.510
69	92	JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	96.612.036.935
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	88.826.597.086
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	68.656.487.969

3	3	Star Rafineri A.Ş.	50.124.045.676
17	19	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	47.305.254.500
11	17	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	42.020.990.226
13	15	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş.	36.825.172.006
32	40	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	33.608.994.959

Kaynak: www.iso500.org.tr

Özkaynaklarına göre 2024 yılında listenin ilk iki sırasında yer alan Star Rafineri A.Ş. ve EÜAŞ Elektrik’in yerini korurken, üçüncü sırada yer alan TÜPRAŞ’ın yerini Türkiye Petrolleri’ne bıraktığı görülmektedir. 2023 yılında listenin üçüncü sırasında yer alan TÜPRAŞ’ın 2024 yılında listenin dördüncü sırasında yer aldığı görülmektedir. Bir önceki yıl listenin ilk onunda yer alan firmalarda değişiklik olmadığı görülmektedir.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı tarafından yapılan açıklamada “İSO 500’ün borç-özkaynak oranları açısından çarpıcı veriler ortaya koyduğunu, geçen yıl bilançolardaki parasal olmayan kıymetlere uygulanan enflasyon düzeltmesi, kaynak yapısını esas itibarıyla özkaynaklar üzerinden etkilemiş ve kaynak dağılımını iyileştirici rol oynadığı belirtilmiştir. 2024 yılında bir önceki yıla göre özkaynaklar yüzde 31,6 artarken toplam borçlar yüzde 45,1 ile daha yüksek oranda artış kaydetmiştir. Buna bağlı olarak özkaynakların toplam aktifler içindeki payı yüzde 54,5’ten yüzde 52,1’e gerilerken, toplam borçların payı yüzde 45,5’ten yüzde 47,9’a çıkmıştır. Buna rağmen özkaynakların payı yüzde 50’nin üzerinde kalmaya devam etmiştir.

Tablo 7. Özkaynaklarına Göre İlk 10 Kuruluş

2024	2023	Kuruluş	Özkaynak
3	3	Star Rafineri A.Ş.	348.777.131.859
13	15	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	252.619.053.653
16	23	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	235.938.362.575
1	1	TÜPRAŞ- Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	187.023.567.676
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	160.709.142.273
20	16	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	132.407.519.564
128	153	Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	124.755.706.043
168	113	Çelikler Seyitömer Elektrik Üretim A.Ş.	124.409.519.950
17	19	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	119.449.720.315
8	12	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	106.622.754.991

Kaynak: www.iso500.org.tr

Aktif toplamına göre ilk 10 kuruluşun ilk üçünde yer alan firmalar sırasıyla; EÜAŞ Elektrik Üretim, Star Rafineri ve Türkiye Petrolleri olmuştur. Geçen sene listenin ilk sırasında yer alan Star Rafineri bu sene yerini EÜAŞ Elektrik’e bırakmıştır. 2024 yılında İSO 500’ün aktif toplamının yüzde 37,7 artarak 8,8 trilyondan 12,1 trilyona yükseldiği görülmektedir.

Tablo 8. Aktif Toplamına Göre İlk 10 Kuruluş

2024	2023	Kuruluş	Aktif Toplamı
13	15	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	634.145.192.305
3	3	Star Rafineri A.Ş.	468.502.051.904
16	23	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	382.181.188.354
1	1	TÜPRAŞ- Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	336.154.345.840
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş	281.565.323.491
11	17	TUSAŞ- Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	278.594.546.894
17	19	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	253.395.364.984
20	16	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	226.324.673.672
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	221.586.790.202
36	29	Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	180.266.444.528

Kaynak: www.iso500.org.tr

Vergi öncesi kar/zarara göre ilk 10 kuruluşun ilk üçüne bakıldığında, 2023 yılında ilk sırada yer alan TÜPRAŞ-Türkiye Petrolleri Rafinerileri A.Ş.’nin yerini 2024 yılında Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü’ne bıraktığı görülmektedir. 2023 yılında listenin ikinci sırasında yer alan Ford Otomotiv’in yerini koruyarak, listede 3. sırada yer alan Star Rafineri’nin 2024 yılında listenin ilk 10’unda yer almadığı görülmektedir.

Vergi öncesi kar ve zarar toplamı yüzde 58,5 oranında düşüşle 645 milyar TL’den 267 milyar TL’ye gerilemiştir. Buradaki en çarpıcı sebeplerden biri olan satış karlılığının yüzde 8,6’dan yüzde 2,6’ya inerken, bu oranın son on yılın ortalaması olan 7,1’inde oldukça altında kaldığı dikkat çekmektedir.

Tablo 9. Vergi Öncesi Kar/Zarara Göre İlk 10 Kuruluş

2024	2023	Kuruluş	Dönem Kârı / Zararı
32	40	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	29.308.569.881
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	18.782.143.621
1	1	TÜPRAŞ- Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	18.707.469.203
17	19	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	16.578.260.640
16	23	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	15.128.636.116
42	51	Philip Morris Tütün Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.	13.840.288.900
106	73	Merinos Halı San.	13.089.668.663
8	12	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	9.109.213.985
71	58	İçdaş Elektrik Enerjisi Üretim ve Yatırım A.Ş.	8.047.355.211

30	28	Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	7.552.572.680
----	----	--	---------------

Kaynak: www.iso500.org.tr

2024’de faaliyet karı yüzde 31,6 oranında azalmış, 937 milyar liradan 641 milyar TL’ye gerilemiştir. Buna karşılık faaliyet karlılığı oranı, yüzde 12,5’ten yüzde 6,2’ye inmiştir. Faiz, amortisman ve vergi öncesi karı yüzde 12,8 artışla 1 trilyon 175 milyar liradan 1 trilyon 317 bine yükselmiştir.

Faiz, amortisman ve vergi öncesi kârına göre ilk 10 kuruluşun ilk iki sırasına bakıldığı zaman 2023 yılında ilk sırada yer alan TÜPRAŞ- Türkiye Petrolleri Rafinerileri A.Ş.’nin yerini Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarına bıraktığı, ikinci sırada yer alan Star Rafineri’nin, beşinci sırada yer alan TUSAŞ- Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.’nin ve yedinci sırada yer alan Arçelik A.Ş.’nin 2024 yılında listede yer almadığı görülmektedir. 2023 yılında listenin ilk onunda bulunmayan Ereğli Demir Çelik’in, Çelikler Seyitömer Elektrik Üretim A.Ş.’nin, ROKETSAN Roket San. ve Tic. AŞ’nin 2024 yılında listeye girdikleri görülmektedir.

Tablo 10. FAVÖK’e Göre İlk 10 Kuruluş

2024	2023	Kuruluş	Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	84.609.444.023
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	40.103.573.693
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	36.490.170.070
13	15	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş.	32.474.583.565
32	40	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	27.870.146.396
8	12	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	25.305.706.804
17	19	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	21.397.779.215
168	113	Çelikler Seyitömer Elektrik Üretim A.Ş.	19.325.532.502
35	50	ROKETSAN Roket San. ve Tic. A.Ş.	17.380.815.480
23	11	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	10.950.264.144

Kaynak: www.iso500.org.tr

İSO 500 2024’de ihracatta ilk 10 kuruluşu bir önceki yıllarla kıyasladığımızda listenin ilk üçünde değişiklik olmadığı görülmektedir.

İSO 500’ün ihracat performansına bakıldığı zaman, Türkiye’nin toplam ihracatı içindeki ağırlığını koruduğu görülmektedir. Türkiye’nin ihracatı 2024 yılında yüzde 2,4 ile ılımlı bir artış göstererek 261,8 milyar dolara yükselmiş, aynı yılda İSO 500’ün ihracatı ise yüzde 1,5 artarak 95,1 milyar dolardan 96,6 milyar dolara çıkmıştır. 2024 yılında İSO 500’ün ihracat performansı, Türkiye’nin genel ihracat performansının 0,9 puan altında gerçekleşirken zorlu dış rekabet koşullarının İSO 500’ün ihracatını daha fazla etkilediği görülmektedir. İSO 500, sanayi ihracatı

içindeki payına baktığımızda da Türkiye’nin ihracat performansı açısından önemli bir ağırlığa sahip bulunduğu dikkat çekmektedir. 2024 yılında İSO 500’ün Türkiye sanayi ihracatı içindeki payı yüzde 38,3 ile yüzde 40 bandına yakın seyrini korumuş durumdadır.

Tablo 11. İhracatta İlk 10 Kuruluş

2024	2023	Kuruluş	İhracat (Bin\$)
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	8.546.345
1	1	TÜPRAŞ–Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	6.137.494
4	5	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	4.610.672
6	6	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları	3.747.896
3	3	Star Rafineri A.Ş.	2.646.871
7	7	Arçelik A.Ş.	2.273.736
32	40	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	1.278.639
22	22	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	1.180.621
34	44	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	1.113.894
20	16	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	905.520

Kaynak: www.iso500.org.tr

Çalışan sayılarını 2023 yılıyla kıyasladığımızda listenin ilk sırasında değişiklik olmayıp Ford Otomotiv’in yerini koruduğu görülmektedir. Bir önceki yıl listenin ikinci sırasında yer alan TUSAŞ’ın 2024 yılında üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. 2023 yılında 7.330 çalışan sayısı ile dokuzuncu sırada yer alan Merinos ile 6.667 çalışan sayısı ile onuncu sırada yer alan Çay İşletmeleri’nin 2024 yılında listenin ilk onunda yer almadıkları görülmektedir. Bu firmaların yerine 2023 yılında listenin ilk onunda yer almayan Arçelik A.Ş. ile Nursan Kablo’nun girdiği görülmektedir.

Tablo 12. Çalışan Sayısında İlk 10 Kuruluş

2024	2023	Kuruluş	Çalışan Sayısı
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	18.213
7	7	Arçelik A.Ş.	17.446
11	17	TUSAŞ–Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	15.515
20	16	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	11.990
134	184	Sofra Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	11.914
17	19	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	11.003
22	22	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	8.845
34	44	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	8.130
232	289	ISS Hazır Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	7.961
135	212	Nursan Kablo Donanımları San. ve Tic. A.Ş.	7.948

Kaynak: www.iso500.org.tr

İSO 500 verilerine bakıldığı zaman istihdamın 2024 yılında yüzde 2,6 artarak 825 bin kişiye yaklaştığı görülmektedir. Aynı yılda tam istihkak olarak ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 90,9 dolaylarında gerçekleşmiştir.

İSO 500’de teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımına bakıldığında, 2024 yılında yaratılan katma değer içerisinde en yüksek payın yüzde 34,6 ile düşük teknoloji yoğunluklu sektörlerle ait olduğu görülmektedir. Bu grubun payının geçen yıla göre 5,9 puan artması dikkat çekmektedir. 2022 ve 2023 yılında orta-düşük teknolojili sektörler en yüksek payı alırken, 2024 yılında yeniden düşük teknoloji yoğunluklu sektörlerin öne çıkmasının üzerinde durulmalıdır.

İSO 500’de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısının bir önceki yıl ile aynı kalmış ve 265 olarak gerçekleşmiştir. 2024’te Ar-Ge harcamaları, İSO 500 anket verilerine göre yüzde 98,4 artarak 60,7 milyar TL’ye yükselmiştir.

İSO 500’ün mali borçları içinde kısa vadeli borçların payına bakıldığı zaman 2023 yılında yüzde 51,7 olan oranın 2024’te 3,2 puan düşüşle yüzde 48,5’e gerilediği dikkat çekmektedir. Bu gelişme, kısa vadeli mali borçlardaki artışın yüzde 30 ile sınırlı kalmasına karşılık uzun vadeli mali borçların yüzde 47,9 ile çok daha yüksek oranda büyüdüğünü göstermektedir.

TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN KONYA FİRMALARI

Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında yer alan Konya firmalarına bakıldığı zaman, 2023 yılında 8 olan firma sayısının 2024 yılında da aynı kaldığı görülmektedir. Listenin ilk üç sırasında yer alan firmalara bakıldığında Konya Şeker’in, AYD’nin ve Eti Alüminyum’un yerlerini koruduğu görülmektedir. 2023 yılında dördüncü sırada yer alan Tümosan’ın yerini Panagro’ya bırakarak beşinci sırada yer aldığı görülmektedir.

Konya firmalarının bir önceki yıla göre üretimden satışlar bazında yüzdelerle değişimlerine bakıldığı zaman, en büyük artışı yüzde 73,0 ile Panagro’nun gerçekleştirdiği görülmektedir. Panagro’yu yüzde 50,6’lık değişim oranı ile Konya Eti Alüminyum takip etmektedir.

Tablo. 13 İSO 500’de Yer Alan Konya Firmaları

Konya Sıra		Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Üretimden Satışlar Net 2024 - (TL)	Üretimden Satışlar Net 2023 - (TL)	% Değişim
2024	2023	2024	2023				
1	1	57	52	Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş.	27.939.553.215	20.601.460.438	35,6
2	2	171	171	AYD Otomotiv Endüstri San. ve Tic. A.Ş.	11.630.998.606	8.048.467.450	44,5
3	3	198	209	Eti Alüminyum A.Ş.	10.336.719.598	6.864.642.554	50,6
4	5	239	322	Panagro Tarım Hayvancılık Gıda San. ve Tic. A.Ş.	8.537.849.625	4.933.748.895	73,0
5	4	388	240	Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.	5.451.901.984	6.008.249.915	-9,3
6	-	401	-	Vaden Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	5.332.376.803	-	-
7	7	492	459	Enka Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	4.261.712.750	3.209.179.421	32,8
8	-	497	-	RTM Tarım Kimya San. ve Tic. A.Ş.	4.223.953.028	3.265.570.489	-

Kaynak: www.iso500.org.tr

3. KAYNAKÇA

- www.iso.org.tr